

Terve elämä -monialainen oppimiskokonaisuus Jynkänlahden koulussa lukuvuonna 2019-2020

Yleistä

Monialainen oppimiskokonaisuus tarkoittaa opetusta, jossa opetettavaa aihetta, ilmiötä tai teemaa käsitellään useissa eri oppiaineissa tai opiskeluryhmissä. Keskeistä monialaisissa oppimiskokonaisuuksissa on oppilaiden osallistuminen opiskeltavaan ilmiöön liittyvissä valinnoissa. Opettajan rooli muuttuu MOK- työskentelyssä ohjaavaan suuntaan. Oppimiskokonaisuuksien toteuttamisen periaatteet on ohjeistettu opetussuunnitelman perusteissa. Tavoitteet, sisällöt ja toteuttamistavat on päätetty Kuopion kaupungin opetussuunnitelmassa ja ne on täsmennetty koulujen lukuvuosisuunnitelmissa.

Lukuvuonna 2019-2020 Jynkänlahden koulussa toteutetaan kaupungin ohjeen mukaisesti Terve elämä -oppimiskokonaisuus. Aikataulullisesti Terve Elämä -projektiviikko toteutetaan syyslukukaudella viikoilla 50 ja 51 (13.-19.12.2019).

Jynkänlahden koulussa monialaisten oppimiskokonaisuuksien suunnittelua ja toteutusta koordinoivat MOK-vastuuhenkilöt Kristiina Voutilainen ja Susanna Simonen. Monialaisten oppimiskokonaisuuksien toteutumista arvioidaan koulun lukuvuosisuunnitelman arvioinnin yhteydessä.

Terve Elämä -monialainen oppimiskokonaisuus

Tavoitteet

Terve elämä -projektin tavoitteena on hahmottaa terveys monialaisena ilmiönä ja ymmärtää omien valintojen merkitys terveyden näkökulmasta. Projektissa perehdytään tutkimusten suunnitteluun, tekemiseen, sekä niiden dokumentointiin. Havaintojen pohjalta laaditaan toisille oppilaille suunnattu vaikuttava teksti ja pidetään esitys. Projektin aikana harjoitellaan ryhmässä työskentelyn ja vastuun ottamisen ohella myös digilaitteiden, O365-ympäristön sekä ohjelmistojen hyödyntämistä tarkoituksenmukaisesti. Projektissa oppilailla on mahdollisuus valita projektiaihe kiinnostuksensa mukaisesti. Sisällölliset tavoitteet tulee määritellä oppilaiden kanssa yhdessä ryhmittäin ja ne voivat vaihdella. Pääpaino oppimisessa on laaja-alaisissa taidoissa. Valmista oppimateriaalia tukee koulun suunnittelemat Terve Elämä -teemaan lisätyt osiot, jotka liittyvät päihteisiin, liikuntaan, ravitsemukseen, kemikaaleihin, mediakasvatukseen, mielen hyvinvointiin ja luokan sosiaaliseen hyvinvointiin.

Terve Elämä projektioppimisviikko liittyy seuraaviin laaja-alaisiin tavoitteisiin:

L1 Ajattelu ja oppimaan oppiminen

- Kriittinen ajattelu
- Havaintojen tekeminen ja tiedon kerääminen
- Asioiden keskinäisten suhteiden ymmärtäminen

L3 Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot

- Hyvinvointia ja terveyttä edistävien ja haittaavien tekijöiden tunnistaminen
- Turvallisuustaidot
- Keskinäinen huolenpito
- Ajanhallinta ja itsesäätely
- Teknologian monipuolinen käyttö

L4 Monilukutaito

- Eri medioiden kriittinen käyttäminen tiedonhaussa ja tuottamisessa

L5 Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen

- O365-ympäristöön tutustuminen ja käytön harjoittelu
- Mobiililaitteiden asianmukainen käyttö

L6 Työelämätaidot ja yrittäjyys

- Vastuunottaminen omasta työskentelystä
- Aloitteellisuus, itseohjautuvuus ja vastuunotto ryhmätyöskentelystä

L7 Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävä tulevaisuuden rakentaminen

- Omien valintojen, elämäntapojen ja tekojen merkitys itselle ja lähiyhteisölle
- Osallistumisen ja vaikuttamisen taitoja

Toteutus

MOK-vastuuhenkilöt koulutetaan keväällä 2019. Koulutuksessa käsiteltiin MOK-teoriaa, Terve elämä oppimateriaaliin tutustumista sekä OneNote:n käyttöönottoa. Jynkänlahden koulun henkilöstöä koulutetaan 6.11.2019 klo 16-18, 12.11.2019 klo 8-9, 3.12.2019 klo 8-9 ja 10.12.2019 klo 8-9. Opettajat saavat tukea suunnitteluun MOK-vastuuhenkilöiltä. Oppilaat perehdytetään viikkoon ja ennakkotehtävään pääasiassa viikolla 50 huomioiden. Rehtori lähettää viikolla 48 oppilaiden koteihin Wilma-viestin, jossa kerrotaan tulevasta MOK-viikosta. MOK-viikon ohjelma on koulun kotisivuilla.

MOK-viikko toteutetaan erillisen lukujärjestyksen mukaisesti.

Päivissä on kolme valvottua taukoa, klo 9.45-10.00 tai klo 10.00-10.15, ruokailutauko ja klo 13.00-13.15 (ma-ke). Viikko toteutetaan pääsääntöisesti LO-luokittain. Luokanohjaaja on viikossa opetusvelvollisuutensa mukaisesti viemässä prosessia eteenpäin. Yhdessä toisen LO:n ja yhden tai useamman ilman valvontaluokkaa olevan kanssa he muodostavat tiimin, joka tukee toisiaan MOK-viikon suunnittelussa ja toteutuksessa.

Perjantaina 13.12. koulua on 7. ja 8.-luokkalaisilla kello 8.00-13.00 ja 9.-luokkalaisilla kello 8.00-13.45. Viikolla 51 maanantaista keskiviikkoon koulua on kaikilla luokilla kello 8.00-14.30 ja torstaina 19.12. kello 8.00-13.30. MOK-viikolla koulun työjärjestys ei valitettavasti mahdollista urheiluluokkalaisten aamuvalmennukseen osallistumista.

MOK-viikko alkaa perjantaina 13.12. sillä, että oppilaat käynnistävät tutkielmien teon ja osalla ryhmistä on silloin myös pajatoimintaa. Maanantaina 16.12. tutkielman työstäminen ja työpajat jatkuvat. Tiistaina 17.12. oppilailla on oppilashuoltohenkilöstön ja seurakunnan työntekijöiden yhteistyössä toteutettu mielen hyvinvoinnin paja sekä Nuorten Palvelu ry:n mediakasvatustunti (sosiaalinen media, pelaaminen, nettikiusaaminen). Keskiviikkona 18.12. koulussa vierailee poliisin ja sosiaalityön Ankkuriryhmä kertomassa nuorille päihteiden riskeistä. Lisäksi ravitsemusterapeutti Maria Lankinen (Itä-Suomen yliopisto) pitää luennon terveellisestä ravinnosta. Tiistain ja keskiviikon aikana työstetään myös omaa tutkielmaa. Torstaina 19.12. oppilaiden tavoitteena on saada tutkimukset loppuun sekä esitellä tuotokset.

Kuva 1. Terve Elämä -viikon oppimisprosessi

Jokaiseen vaiheeseen on vaiheen käsittelyä ohjaava ja tukeva oppimateriaali. Luokanohjaaja käy aamuisin Power Point-esityksen päivän ohjelmasta ja päivän päätteeksi on Forms- kysely. Opettajan on tärkeää huolehtia, että ryhmät pääsevät alkuun ja eri vaiheista eteenpäin sekä huomioida luokkien erillisohjelmat. Oppilaat ohjataan projektin kannalta keskeisissä vaiheissa esittelemään projektiaan opettajalle. Nämä vaiheet ovat aiheen valinta, projektsuunnitelma ja opponointi.

Viikko-ohjelma

VIIKON OHJELMA (erillinen lukujärjestys jokaiselle luokalle)	Perjantai 13.12.	Maanantai 16.12.	Tiistai 17.12.	Keskiviikko 18.12.	Torstai 19.12.
8.00-9.45	Aloitetaan (Luku 1)	Suunnitellaan (Luku 2) <i>Projektisuunnitelma!</i> Pajat 5 x 1,5h -9 DEFG + 8 C 8.30-10.00 -8 DEFG + 7 A 10.15-11.45	Tutkitaan (Luku 3) Terveystenhoitaja, kuraattori, psykologi: aiheena mielen hyvinvointi + srk seurakuntatalolla klo 8.15-14 (4 ryhmää kerrallaan) Some/peli/nettikiusaaminen Asta Keskisaari nuorten palvelu ry. klo 10-14.15 (3 erillistä ryhmää)	Valmistellaan (Luku 4) Päihitteet / Ankkuri-ryhmä ISO SALI Eveliina Jormakka ja Tuomo Kantele - 8. lk klo 8.15-9.00 - 7. lk klo 9.15-10.00 - 9. lk klo 10.15-11.00	Vaikutetaan (Luku 5) Esityksissä voi yhdistellä tai sekoittaa ryhmiä.
9.45-10.00	TAUKO	TAUKO	TAUKO	TAUKO	TAUKO
10.00-ruokailu	Aloitetaan (Luku 1) <i>Aiheen valinta!</i>	Suunnitellaan (Luku 2)	Tutkitaan (Luku 3)	Valmistellaan (Luku 4) <i>Opponointi!</i>	Vaikutetaan (Luku 5)
Ruokailut	10.30-12.15	10.45-12.15	10.45-12.15	10.45-12.15	10.45-12.15
11-15-13.00	Aloitetaan Pajat 5 x 1,5 h	Suunnitellaan (Luku 2) Pajat 5 x 1,5 h	Tutkitaan (Luku 3)	Valmistellaan (Luku 4) <i>Opponointi!</i>	Vaikutetaan (Luku 5) Palautteet! Töiden palautus

	- 9ABC 8AB (H) klo 11.15-12.45 12.45 Tilannekatsaus LO:n luokassa. Koulupäivä päättyy 7. ja 8.-luokkalaisilla klo 13.00, 9.-luokkalaisilla klo13.45	-7 BCDEG klo 12.45-14.15		Ravitsemuksesta, Maria Lankinen, Itä-Suomen yliopisto -7. luokat + 8A-D klo 12.15-13.00	HUOM! Seiskoilla pikkujoulut 12.15 alkaen.
13.00-13.15		TAUKO	TAUKO	TAUKO	
13.15-14.15		Suunnitellaan (Luku 2)	Tutkitaan (Luku 3)	Valmistellaan (Luku 4) Ravitsemuksesta, Maria Lankinen, Itä-Suomen yliopisto -9. luokat ja 8E-G klo 13.15-14.00 7. lk KiVa-tunti klo 13.15-14.15	Koulupäivä päättyy 13.30
14.15-14.30		Päivän arviointi / Tilannekatsaus LO:n luokka	Päivän arviointi/Tilannekatsaus LO:n luokka	Päivän arviointi / Tilannekatsaus LO:n luokka	
			Monarin väki käytettävissä		Monarin väki käytettävissä.

Tietotekniikka ja tuki

Tietoteknisenä tukena Kristiina Voutilainen luokassa 304, puh. 0447184404.

Sinikka Leivonen on paikalla MA-TI ja päivystää ATK-luokassa ja käy tiimeissä tarpeen mukaan. Hänellä on myös 10 ipadia, jota voi varata suoraan häneltä.

Atk-luokka on muuten käytettävissä esim. tiedonhakuun, töiden tekoon, kunhan valvonnasta huolehditaan. ATK-luokkaan mahtuu oppilaita useista luokista. Kokonaista luokkaa ei ehkä kannata viedä atk-luokkaan kerrallaan, jotta tilaa voisi käyttää muutkin. Oppilaiden käytössä on myös koulun 10 ipadia.

Arviointi, palaute ja kehittäminen

Opetussuunnitelman perusteiden mukaan oppilaille annetaan palautetta työskentelystään oppimiskokonaisuuden aikana ja oppilaan osoittama osaaminen otetaan huomioon oppiaineissa annettavaa sanallista arviota tai arvosanaa muodostettaessa (Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet 2014).

Opettaja voi päättää itse, miten ja missä ympäristössä haluaa arvioida projektia. Projektin materiaali tarjoaa vaiheistetut tavoitteet arvioinnin pohjaksi. Arvioinnin voi toteuttaa materiaalin sisällä tai siirtää toiseen ympäristöön. Oppilaat ohjataan projektin kannalta keskeisissä vaiheissa esittelemään projektiaan opettajalle. Nämä vaiheet ovat aiheen valinta, projektisuunnitelma ja opponointi.

Arviointiin on OneNotessa materiaalia. Vaiheittaiset arvioinnit on toteutettu Forms-lomakkeina. Tärkeää on, että myös työskentelyn aikana aikuiset antavat palautetta ja ohjaavat työskentelyä. Wilma-merkinnät palautteenantamisessa ovat myös normaalisti käytössä.

MOK-vastuuhenkilöt tekevät MOK-viikosta oppilaille ja opettajille palautekyselyn, johon vastataan TO -iltapäivänä työskentelyn päätteeksi. Palautteet huomioidaan MOK-toiminnan kehittämisessä.

Oppilaiden töiden palautukset

Opettaja voi pyytää oppilaita palauttamaan työnsä OneNote-tehtävätyökalulla tai muulla valitsemallaan tavalla. Jotta oppilaiden töitä voidaan käyttää ja näyttää laajemmin koko koululle, projektityöt tai näytteet niistä pyritään tallentamaan Terve elämä -OneNoteen.

Mikäli työtä ei saa käyttää INFO-tv:ssä, tulee siitä mainita ISOSTI ryhmätyön alussa.

Liite 1. Opetussuunnitelmat ja lukuvuosisuunnitelman ohjeksttit

4.4 Opetuksen eheyttäminen ja monialaiset oppimiskokonaisuudet

Opetuksen eheyttäminen on tärkeä osa perusopetuksen yhtenäisyyttä tukevaa toimintakulttuuria. Eheyttämisen tavoitteena on tehdä mahdolliseksi opiskeltavien asioiden välisten suhteiden ja keskinäisten riippuvuuksien ymmärtäminen. Se auttaa oppilaita yhdistämään eri tiedonalojen tietoja ja taitoja sekä jäsentämään niitä mielekkäiksi kokonaisuuksiksi vuorovaikutuksessa toisten kanssa. Kokonaisuuksien tarkastelu ja tiedonaloja yhdistelevät, tutkivat työskentelyjaksot ohjaavat oppilaita soveltamaan tietoaan ja tuottavat kokemuksia osallistumisesta tiedon yhteisölliseen rakentamiseen. Oppilaat voivat näin hahmottaa koulussa opiskeltavien asioiden merkitystä oman elämän ja yhteisön sekä yhteiskunnan ja ihmiskunnan kannalta. Samalla he saavat aineksia maailmankuvansa laajentamiseen ja jäsentämiseen.

Opetuksen eheyttäminen edellyttää sekä opetuksen sisältöä että työtapoja koskevaa pedagogista lähestymistapaa, jossa kunkin oppiaineen opetuksessa ja erityisesti oppiainerajat ylittäen tarkastellaan todellisen maailman ilmiöitä tai teemoja kokonaisuuksina. Eheyttämisen tapa ja kesto voi vaihdella oppilaiden tarpeista ja opetuksen tavoitteista riippuen. Eheyttämistä voidaan toteuttaa mm:

- rinnastamalla eli opiskelemalla samaa teemaa kahdessa tai useammassa oppiaineessa samanaikaisesti
- jaksoittamalla eli järjestämällä samaan teemaan liittyvät asiat peräkkäin opiskeltaviksi
- toteuttamalla toiminnallisia aktiviteetteja kuten teemapäiviä, erilaisia tapahtumia, kampanjoita, opintokäyntejä ja leirikouluja
- suunnittelemalla monialaisia, pitempikestoisia oppimiskokonaisuuksia, joiden toteuttamiseen osallistuu useampia oppiaineita ja joihin voi sisältyä edellä mainittuja eheyttämistapoja
- muodostamalla oppiaineista integroituja kokonaisuuksia
- kokonaisopetuksena, jossa kaikki opetus toteutetaan eheyttynä kuten esiopetuksessa.

Jotta voidaan turvata kaikkien oppilaiden mahdollisuus kokonaisuuksien tarkasteluun ja oppilaita kiinnostavaan tutkivaan työskentelyyn, opetuksen järjestäjä huolehtii siitä, että oppilaiden opintoihin sisältyy vähintään yksi monialainen oppimiskokonaisuus lukuvuodessa. Monialaisten oppimis-kokonaisuuksien tavoitteet, sisällöt ja toteuttamistavat päätetään paikallisessa opetussuunnitelmassa ja ne täsmennetään koulujen lukuvuosisuunnitelmissa. Oppimiskokonaisuudet suunnitellaan riittävän pitkäkestoisiksi siten, että oppilailla on aikaa syventyä oppimiskokonaisuuden sisältöön ja työskennellä tavoitteellisesti, monipuolisesti ja pitkäjänteisesti. Paikallisessa opetussuunnitelmassa ja lukuvuosisuunnitelmassa voidaan päättää myös muista opetuksen eheyttämistavoista.

Monialaiset oppimiskokonaisuudet edistävät perusopetukselle asetettujen tavoitteiden saavuttamista ja erityisesti laaja-alaisen osaamisen kehittymistä. Oppimiskokonaisuuksien aiheet suunnitellaan paikallisesti ilmentämään luvussa 4.2 kuvattuja toimintakulttuurin periaatteita.

Monialaisten oppimiskokonaisuuksien suunnittelussa ja toteuttamisessa hyödynnetään paikallisia voimavaroja ja mahdollisuuksia. Oppimiskokonaisuudet tarjoavat hyvän tilaisuuden koulun ja muun yhteiskunnan väliselle yhteistyölle. Käsiteltävien asioiden paikallisuus, ajankohtaisuus ja yhteiskunnallinen merkittävyys luovat lisämotivaatiota sekä opettajille että oppilaille. Oppilaiden osallistuminen suunnitteluun on välttämätöntä. Oppimiskokonaisuuksien tarkoituksena on käsitellä toiminnallisesti oppilaiden kokemusmaailmaan kuuluvia ja sitä avartavia asioita, jolloin tavoitteena on

- vahvistaa oppilaiden osallisuutta ja tarjota mahdollisuuksia olla mukana opiskelun tavoitteiden, sisältöjen ja työskentelytapojen suunnittelussa
- nostaa esiin oppilaiden merkityksellisiksi kokemia kysymyksiä sekä luoda tilaisuuksia niiden käsittelyyn ja edistämiseen
- lisätä mahdollisuuksia opiskella erilaisissa ja eri-ikäisten oppilaiden ryhmissä ja työskennellä useiden eri aikuisten kanssa

- tarjota mahdollisuuksia yhdistää koulun ulkopuolinen oppiminen koulutyöhön
- antaa tilaa älylliselle uteliaisuudelle, elämyksille ja luovuudelle sekä haastaa monenlaisiin vuorovaikutus- ja kielenkäyttötilanteisiin
- vahvistaa tietojen ja taitojen soveltamista käytäntöön sekä harjaannuttaa kestävän elämäntavan mukaista toimijuutta
- innostaa oppilaita toimimaan yhteisöä ja yhteiskuntaa rakentavalla tavalla.

Monialaisten oppimiskokonaisuuksien suunnittelu ja toteuttaminen edellyttävät yhteistyötä eri lähestymistapoja edustavien oppiaineiden kesken sekä koulun muun toiminnan hyödyntämistä. Kaikki oppiaineet ovat vuorollaan mukana oppimiskokonaisuuksien toteuttamisessa kulloisenkin kokonaisuuden edellyttämällä tavalla. Oppimiskokonaisuuksien sisällöiksi etsitään toimintakulttuurin periaatteiden mukaisia, oppilaita kiinnostavia sekä oppiaineiden ja opettajien väliseen yhteistyöhön soveltuvia teemoja. Niiden opiskelussa käytetään eri oppiaineille ominaisia tarkastelutapoja, käsitteitä ja menetelmiä.

Oppilaille annetaan palautetta työskentelystään oppimiskokonaisuuden aikana ja oppilaan osoittama osaaminen otetaan huomioon oppiaineissa annettavaa sanallista arviota tai arvosanaa muodostettaessa.

Monialaiset oppimiskokonaisuudet (OK) ovat opetusta eheyttäviä ja oppiaineiden yhteistyöhön perustuvia opiskelujaksoja. Niiden toteuttamisen tulee ilmentää koulun arvoja ja oppimiskäsitystä. Oppimiskokonaisuudet konkretisoivat perusopetuksen toimintakulttuurin kehittämistä ohjaavia periaatteita ja tukevat laaja-alaisen osaamisen kehittymistä.

Kuopion opetussuunnitelma

Opetus järjestetään paikallisesti päätetyn tuntijaon mukaan ainejakoisena siten, että monialaiset oppimiskokonaisuudet toteutetaan eri oppiaineiden yhteistyönä.

Jynkänlahden koulun lukuvuosisuunnitelma 2019-2020

Monialaisen oppimiskokonaisuuden (MOK) toteuttamisen periaatteet

Vuosittain toteutetaan vähintään kaksi laajaa monialaista oppimiskokonaisuutta, joista toinen voi olla kuntakohtainen ja toinen koulukohtainen. Lukuvuoden 2019 - 2020 kuntakohtainen monialainen oppimiskokonaisuus on *Terve elämä*. Kuntakohtainen monialainen oppimiskokonaisuus toteutetaan yhtenäisenä viikon kestäväksi jaksoksi.

Vähintään toinen monialainen oppimiskokonaisuus on yhtenäinen viikon kestävä jakso (lukuvuonna 2019 - 2020 *Terve elämä*)

- MOK-viikolle voidaan tehdä oma työjärjestys
- Oppilaan työaika on oppilaan vuosiviikkotuntimäärä
- Opettajan työaika on työjärjestykseen sijoitettu työaika

Mikäli toinen MOK jakautuu pitemmälle ajanjaksolle, tulee huolehtia että

- oppilaalla on MOKia oma vuosiviikkotuntimäärä
- oppilaalla on mahdollisuuksia opiskella erilaisissa ja eri-ikäisten oppilaiden ryhmissä ja työskennellä useiden eri aikuisten kanssa
- MOK tarjoaa mahdollisuuksia yhdistää koulun ulkopuolinen oppiminen koulutyöhön
- MOK vahvistaa tiimiopettajuutta

Lukuvuosisuunnitelmaan merkitään MOKien ajankohta ja kesto, aihe ja oppilaiden osallisuus. Tarkempi kuvaus MOKeista on koulujen kotisivulla ennen MOKien alkamista.